

Czesław Strzyżewski

Pawłowo, gm. Czarniejewo, woj.
poznańskie. Stanowisko 59

Informator Archeologiczny : badania 20, 101-102

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PAŁĘDZIE KOSCIELNE, gm. Mogilno
woj. bydgoskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
w Poznaniu, j.w.
Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Bydgoszczy

Badania prowadził doc. dr hab. Tadeusz Włókański. Finansował WKZ
w Bydgoszczy. Drugi sezon badań. Cmentarzysko kurhanowe z III w.
n. e.

Na polach wsi zachowały się dwa kurhany, które wchodziły w skład wielkiego cmentarzyska niszczonego od 19 wieku aż do lat ostatnich /oborywaniec/. Kurhan nr 1 miał ok. 12 m średnicy, dwa silnie zniszczone kręgi kamiennie. Nasyp składał się z licznych bruków kamiennych. Pod jednym z nich dwa groby ciałopalne z III w. n. e. W centrum kurhanu bardzo regularny cylindryczny wkop o średnicy 2,4 m. Kurhan został wyrabowany i bardzo silnie zniszczony już w starożytności. Przy jego niszczeniu chodziło nie tylko o rabunek lecz również o dewastację konstrukcji. Wtórnie kurhan zabrukowano, wkop na miejscu komory grobowej wypełniono kamieniami. Około 20 m od niego zachował się drugi kurhan o średnicy ok. 10 m z nasypem kamienistym. Dotychczas odkryto jedynie nieliczną ceramikę z okresu rzymskiego.

Obok kurhanu zostaną w całości zbadane w 1987 r. i zrekonstruowane.

PAWŁOWO, gm. Czerniejewo
woj. poznańskie
Stanowisko 16

Muzeum Początków Państwa Polskiego
w Gnieźnie

Badania prowadził mgr Czesław Strzyżewski. Finansowało Muzeum
Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Drugi sezon badań. Osada
z fazy C 2 - D okresu wpływów rzymskich; osada wczesno- i późno-
średniowieczna.

Prace prowadzono w trzech wykopach o łącznej powierzchni około 130 m², usytuowanych w części północno-wschodniej stanowiska.

Zakończono eksplorację półziemianek nr 1 i 2, jak również odsłonięto w całości półziemiankę nr 3, i które miały wymiary od około 4,5 x 4 m do 5,2 x 3,8 m i wspierały się na 6-9 słupach. Obiekty nr 1 i 3 były położone na osi W-E prawie równoległe do siebie, natomiast półziemianka nr 2 była usytuowana na osi N-S, poprzecznie do poprzednich, między ich skrajem północno-wschodnim. Prócz tego odsłonięto 16 palenisk, jedną jamę z ceramiką oraz jamę po słupie budowli naziemnej.

Obiekty mieszkalne, jama i większość palenisk pochodzą z późnego okresu wpływów rzymskich, podobnie jak przeważająca część naczyń glinianych. Z tego też okresu pochodzą 3 przęśliki, fragment ciężarka tkackiego i wkłosa główka /szpili? / z gliny, fragment gładzidla kamiennego, fragment okucia, kółko i wisiorzek kozyrzakowaty z brązu, 4 paciorki szklane i z masy szklanej kształtu melonowatego, płasko-kulistego, dwustopniowatego i beczułkowatego, barwy zielonej, żółtej i czerwonej oraz fragmenty 5 przedmiotów żelaznych. Prócz tego znaleziono dużą ilość polepy, kości zwierzęcych oraz zwęglone drewno.

Wystąpiły również fragmenty ceramiki z okresu wczesnośredniowiecznego, z którym należały łączyć część palenisk zalegających płytko oraz z okresu późnośredniowiecznego i nowożytnego.

Materiał jest przechowywany w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Badania będą kontynuowane.

PAWŁOWO, gm. Czerniejewo
woj. poznańskie
Stanowisko 59

Muzeum Początków Państwa Polskiego
w Gnieźnie

Badania prowadził mgr Czesław Strzyżewski. Finansowało Muzeum
Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Pierwszy sezon badań.
Osada /? / kultury przeworskiej i z okresu wczesnośredniowiecznego.

Odkryte podczas badań AZP stanowisko jest położone na północno-wschodnim skraju wsi w odległości 0,450-0,580 km od skrzyżowania szosy prowadzącej z Gniezna do Czerniejewa z drogą biegnącą z Pawłowa do Baranowa. Jest ono usytuowane na wyniesieniu wschodniej krawędzi doliny Wrześnicy, w odległości około 0,250 km na północny wschód od stanowiska 16.

Badania rozpoznawcze podjęto w związku z uzyskaniem informacji o odkryciu tam w przedłości bliżej nieokreślonych szkieletów ludzkich. Założone wykopy miały powierzchnię 22,5 m². Stwierdzono występowanie

warstwy kulturowej, w której znaleziono fragmenty naczyń glinianych kultury przeworskiej oraz z fazy A-B [?], C-D, E-F wczesnego średniowiecza, jak również z okresu nowożytnego. Wystąpiły też kryłki palenicy.

Materiał źródłowy znajduje się w Muzeum Począgów Państwa Polskiego w Gódniku.

PIASKI STARE, gm. Bielawy
woj. skierniewickie
Stanowisko 1

Muzeum Badań i Dokumentacji Zabytków
w Skierniewicach

Badania prowadził mgr Justyn Skowron. Finansował WKZ w Skierniewicach. Pierwszy sezon badań - charakter weryfikacyjno-ratowny. Osada kultury przeworskiej z wczesnego okresu rzymskiego.

Zespół stanowisk archeologicznych w okolicach wsi Piaski Stare - Ładne i Białowe w gminie Bielawy znany jest już z okresu przedwojennego. Badania powierzchniowe prowadził wówczas w tych okolicach R. Jakiłowicz. Obecna akcja AZP potwierdziła istnienie w tym rejonie kompletnie osady i przynajmniej jednego elementu kultury przeworskiej.

Badania miały charakter weryfikacyjno-ratowny. W części najbardziej zagrożonej w pobliżu stacji założono dwa wykopy o wymiarach 2 x 10 m i 2,5 x 5 m. Stwierdzono występowanie warstwy kulturowej i obiektów archeologicznych pozwalających określić tę część stanowiska jako osadę. W obrębie warstwy kulturowej mającej ok. 30-35 cm grubości stwierdzono występowanie śladów spalonych w postaci gęsto rozmieszczonych węgli drzewnych. Obok liczących słabków naczyń /data ilość wyłówów i partii przywilewowych/ natrafiono także na silnie skorodowany grot strzały i fragment nieokreślonego przedmiotu żelaznego. Ponadto odkryto dwa obiekty oznaczone jako jamy 1 i 2. Jama 1 owalna o wymiarach 90 x 70 x 40 cm była wyłożona kamieniami polnymi. Wypełnisko stanowił brązowo-brzozy piasek ze śladami węgla drzewnych i śladowymi słabkami naczyń. Jama 2 - stanowiąca prawdopodobnie część większego obiektu /jeden ślad po ściegu na krawędzi jamy nie została odizolowana w całości. Głębokość obiektu wynosiła 30 cm. W wypełnisku zalegał ciemno-brzozy mocno związany piasek z dużą ilością ceramiki i węgla drzewnych. Na podstawie ceramiki można określić chronologię tej części osady na wczesny okres rzymski - prawdopodobnie E₁.

Badania będą kontynuowane.

PIOTRÓW, gm. Żadzin
woj. sieradzkie
Stanowisko 12

pał's
okres halstański

POLSKIE GRONOWO, gm. Ostów
woj. gdańskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
w Gódniku

Badania prowadził mgr mgr Małgorzata Turczyńska /sezonka sprawozdania/ i Mirosław Pietrak. Finansował WKZ w Gódniku. Pierwszy sezon badań. Osada osady kultury wielbarskiej z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest w dolinie Wisły, ok. 1 km na południowy zachód od centrum wsi, przy granicy Polskiego Gronowa z Ciepłem, na terenie ograniczonym od północy i wschodu nasypem nie istniejącej już kolejki wąskotorowej. Znajduje się u stóp krawędzi wynoszącej nadwiślańskiej, w odległości ok. 400 m na północny zachód od osiedlenia kultury wielbarskiej w Ciepłem, badanego w końcu XIX w.

Odkryta w 1984 r. osada jest nawiązana na ciągłe nieznaczące przez głęboką orkę. Data ilość ceramiki i kości zwierzęcych na powierzchni skłoniła do przeprowadzenia badań o charakterze sondazowym. Na trójmetrowej osi osady założono dwa wykopy oddalone od siebie o 50 m, każdy o wymiarach 5 x 5 m. Przebieg grubości warstwy kulturowej wynosiła ok. 40 cm. Odkryto niewielkie fragmenty trzech jam oraz ślady po stopach i małych kołkach. Znaczną część materiału ruchomego pochodziła z warstwy ornej oraz górnej partii warstwy kulturowej. Znaleziono m.in. fragment zapinki żelaznej szlutowej do typu Al, VI, 161, nóż żelazny, szpilę żelazną, 2 szpilki kościaste i rozcieracz kamienny.

W materiale ceramicznym można wyróżnić fragmenty naczyń o agrafalicych, odchyłonych krawędziach, niskiej facelowanych, sztyble o gładkiej, enersowanej powierzchni. Przeważa ceramika grubocienna i ochropowaczonej powierzchni. Wystąpiły fragmenty naczyń I, II, a także VI i XVIII grupy R. Schindlera.

Na uwagę zasługują bardzo duża ilość kości zwierzęcych, na wielu z nich stwierdzono ślady obróbki. Wystąpiły także kości i ości ryb.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gódniku.

Przewiduje się kontynuację badań.